

[https://doi.org/10.58442/3041-1831-2025-32\(61\)-111-127](https://doi.org/10.58442/3041-1831-2025-32(61)-111-127)
УДК 378:005-051]:37.091.3.011.2:004

Сацюк Гліб Сергійович,

здобувач вищої освіти рівня доктор філософії
кафедри економіки, підприємництва та менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти».
Київ, Україна.

 <https://orcid.org/0009-0009-9244-5800>
glebsatsyuk@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті розглянуто організаційно-педагогічні умови розвитку інформаційної культур и майбутніх менеджерів в умовах інноваційної освітньої діяльності закладів вищої освіти. Досліджено ключові чинники формування інформаційної компетентності, що включають інтеграцію цифрових технологій в освітній процес, використання електронних бібліотек, аналітичних інструментів, наукових баз даних та платформ для дистанційного навчання. Визначено організаційно-педагогічні умови, які сприяють ефективному засвоєнню інформації здобувачами освіти, зокрема впровадження адаптивного навчання, методів кейс-стаді, проектної діяльності та наставництва. Встановлено, що особливу увагу слід приділяти використанню хмарних технологій в освітній діяльності закладів вищої освіти (ЗВО), формуванню навичок критичного мислення, інформаційної безпеки та етичного використання даних у професійній діяльності. Розглянуто можливості партнерства закладів вищої освіти з бізнес-середовищем для підвищення практичної складової освітнього процесу. Проаналізовано переваги дуальної освіти та залучення практиків до викладання з метою формування у майбутніх менеджерів реалістичного бачення сучасного управління. Досліджено роль цифрового освітнього середовища у формуванні конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно адаптуватися до викликів цифрової трансформації економіки та суспільства. Зроблено висновок про необхідність удосконалення організаційно-педагогічних умов, що забезпечують розвиток інформаційної культури майбутніх менеджерів, та розробки комплексних освітніх

стратегій для інтеграції цифрових технологій у процес підготовки фахівців нового покоління.

Ключові слова: інформаційна культура; менеджер; цифрові технології; педагогічні умови; професійна підготовка.

ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми / Statement of the problem. У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства інформаційна культура набуває особливого значення як важливий компонент професійної підготовки майбутніх менеджерів. Динамічний розвиток інформаційних технологій, глобалізаційні процеси та зростання ролі знань як стратегічного ресурсу вимагають від фахівців високого рівня інформаційної компетентності, здатності критично оцінювати, аналізувати та ефективно використовувати інформацію в управлінській діяльності.

Заклади вищої освіти (ЗВО), як ключові осередки підготовки майбутніх менеджерів, мають забезпечувати належні організаційно-педагогічні умови для розвитку їхньої інформаційної культури. Це передбачає інтеграцію сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітній процес, застосування інноваційних методів викладання, впровадження цифрових платформ і ресурсів, що сприяють формуванню навичок роботи з великими масивами даних, критичного мислення та інформаційної безпеки.

Особливого значення набуває інноваційна освітня діяльність, яка передбачає активне використання цифрових інструментів навчання, адаптивних технологій та персоналізованого підходу до освіти. Впровадження таких підходів сприяє підготовці конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно функціонувати в умовах інформаційного суспільства та відповідати викликам сучасного ринку праці.

Таким чином, дослідження організаційно-педагогічних умов розвитку інформаційної культури майбутніх менеджерів в умовах інноваційної освітньої діяльності є актуальним і відповідає потребам модернізації вищої освіти, що спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців, готових до ефективного управління інформаційними ресурсами та прийняття обґрунтованих управлінських рішень у цифровому середовищі.

Аналіз (основних) останніх досліджень і публікацій / Analysis of (major) recent research and publications. Відповідно до Стратегії розвитку вищої освіти на 2022–2032 рр. [15] одним з головних напрямів, підтримуваних на державному рівні, є сприяння використанню

інноваційних технологій і новітніх засобів навчання в освітньому процесі та розвиток дослідницьких інфраструктур у межах закладу.

Серед найпріоритетніших і широко розроблених питань головне місце посідає концепція інформаційного освітнього середовища, що функціонує за допомогою інструментів ІКТ. Питання запровадження сучасних інформаційних технологій, а також моделювання, проєктування та ефективності інформаційно-освітнього та інформаційно-комунікаційного освітнього середовища розглядають В. Бабеко, Г. Беляєв, С. Бондарева, В. Биков, Р. Горбатюк, М. Жалдак, О. Косенко, Ю. Кадемія, О. Лаврентьєва, Н. Морзе, Б. Одягайло, Л. Панченко, С. Семеріков, О. Співаковський, М. Топузов та ін. [13], [16].

У зв'язку з цим важливим питанням повстає створення належних умов щодо організації інформаційного освітнього середовища в закладі освіти. Відомі вчені (В. Андрєєва, Ю. Бабанський, Т. Бурлаєнко, О. Дубініна, М. Конюхов, О. Пехота та ін.) з різних аспектів розглядають зміст поняття «педагогічні умови». У процесі теоретичного аналізу встановлено, що не існує єдиного тлумачення сутності поняття «умова». О. Овчарук поняття «умова» розглядає як сукупність факторів, які впливають на щось [7]. У сучасній педагогічній енциклопедії умову визначають як вимогу однієї зі сторін, які домовляються; як усну чи письмову згоду про що-небудь; як правила, що встановлені у будь-якій сфері життя, діяльності; як обставини, за яких відбувається чи залежить що-небудь [3].

Р. Сопівник, Н. Діра поняття «педагогічна умова» розглядають в контексті виховання здобувачів освіти і дійшли висновку, що дослідження й аналіз якості виховної роботи є надто складним процесом, який вимагає, з одного боку, розробки моделі, обґрунтування інструментарію дослідження, його чіткої методики та обробки й інтерпретації одержаних експериментальних даних, а з іншого, – реалізація педагогічних умов, тобто такого середовища, обставин, які є сприятливими для здійснення цього виду виховання.

Т. Бурлаєнко, О. Дубініна розглядають «педагогічні умови» як обставини, які сприяють ефективному формуванню ключових компетентностей здобувачів освіти [3], [4].

Сучасні підходи до визначення організаційно-педагогічних умов різноманітних едукативних моделей досліджувалися такими науковцями як О. Ануфрієва, Т. Бурлаєнко, В. Грубінко, Л. Даниленко, О. Дубініна, О. Кравченко, В. Маслов, А. Степанюк, В. Саюк, О. Снісаренко, Т. Сорочан, Г. Омеляненко, В. Олійник, О. Рудакова, З. Рябова та ін. Значення наукових методів навчання у підготовці здобувачів освіти розглядали А. Айламазян,

І. Волощук, В. Киричук, В. Мадзігон, В. Мелешко, Я. Рудик, О. Шуленок, Л. Яременко та ін.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Метою нашого дослідження передбачено обґрунтування організаційно-педагогічних умов розвитку інформаційної культури майбутніх менеджерів в умовах інноваційної освітньої діяльності закладу вищої освіти.

Відповідно до мети визначено такі **завдання**:

- здійснити аналіз теоретичних аспектів досліджуваної проблеми;
- визначити та обґрунтувати організаційно-педагогічні умови розвитку інформаційної культури майбутніх менеджерів.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ / THEORETICAL FRAMEWORK

Ефективність роботи сучасного менеджера – це здатність правильно оцінювати ділове середовище, вибирати найбільш перспективні напрями бізнесу, ставити складні, але досяжні цілі, створювати для цього необхідну організацію. Важливим компонентом якості менеджера є здатність організовувати і мотивувати персонал для досягнення цілей. Головний критерій оцінювання якості менеджерів – рівень ефективності компанії та її довговічність. Саме компетентний і досвідчений менеджер може проаналізувати ділове середовище, поставити правильні цілі, розробити ефективну стратегію і забезпечити її реалізацію.

З огляду компетентнісного підходу розвитку інформаційної культури майбутніх менеджерів має бути спрямоване на комплексне засвоєння знань, набуття навичок та застосування умінь і способів професійної діяльності. Важливим, на наш погляд, є врахування в майбутній діяльності менеджера вплив зовнішніх факторів (воєнний стан в Україні, полікультурне суспільство, діджиталізація тощо), які прямо чи опосередковано впливають на розвиток інформаційної культури майбутнього менеджера.

Однак, розвиток інформаційної культури майбутніх менеджерів в умовах інноваційної освітньої діяльності закладу вищої освіти буде більш ефективним якщо врахувати відповідні організаційно-педагогічні умови.

Власне термін «організаційно-педагогічні умови» досить часто зустрічається у психолого-педагогічних дослідженнях. Зміст і застосування їх досить різноманітні, однак, для нашого дослідження важливо з'ясувати такі умови, які сприятимуть формуванню саме розвитку інформаційної

компетентності та культури майбутніх менеджерів. Для цього, насамперед, уточнимо власне поняття «умови».

У сучасній педагогічній і психологічній літературі категорія «умова» розглядається як видова по відношенню до родових понять «середовище», «обставини», що дає можливість розширити сукупність об'єктів, необхідних для виникнення, існування та зміни педагогічної системи.

Умови також можна розглядати і як середовище, у якому реалізується постійний причинно-наслідковий зв'язок між виділеними предметами, явищами і процесами. Виявлення умов передбачає, з одного боку, чітке визначення явищ, між якими спостерігається наявність стійкої детермінації, а з другого – опис того середовища, у якому даний зв'язок об'єктивно існує.

Аналіз науково-педагогічної літератури дає можливість виокремити різні підходи до визначення зазначеного терміну. Зокрема, В. Бусел зазначає, що до умов зазвичай відносять зовнішні і (або) внутрішні обставини, те, від чого що-небудь залежить [2].

У іншій довідниковій літературі «умова» – це:

- «філософська категорія, яка відображає відношення предмета до навколишніх явищ, без яких він не може існувати, як відносно зовнішнє до предмета різноманіття об'єктивного світу. Умови складають те середовище, обставини, у яких явища, процеси виникають, існують і розвиваються» [14];
- «необхідні обставини, особливості реальної дійсності, які уможливають здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяють чомусь» [2].

Т. Бурлаєнко розглядає «умови» як цілеспрямований відбір, консультування і застосування елементів змісту, методів навчання і виховання для дидактичних цілей [1]. О. Дубініна [5] зазначає, що умови, які самі не є причиною подій, у той же час посилюють чи послаблюють наслідки тієї чи іншої дії.

Варто зазначити, що у психолого-педагогічних дослідженнях, досить часто розглядаються педагогічні, соціальні, психологічні та організаційні умови розвитку чи формування чогось. Наприклад, педагогічними умовами прийнято вважати зовнішні обставини, які забезпечують функціонування та розвиток процесу, що потребує певної впорядкованості та організації. Організацію розуміють як процес досягнення визначеності у зовнішніх і внутрішніх відношеннях систем, необхідних для забезпечення їх стійкості у змінюваному середовищі існування.

Соціальні умови забезпечують відкритість підготовки майбутніх менеджерів освіти для громадськості, визначають матеріальні та моральні стимули навчання та виховання.

Сутність психологічних умов полягає у визначенні обставин для розвитку та самореалізації особистості, врахуванні її індивідуальних особливостей, створенні сприятливого психологічного комфорту тощо.

Організаційні умови визначають загальні вимоги до структури та порядку навчання майбутніх менеджерів освіти. Загальною складовою для усіх визначень є спрямованість умов, обставин на взаємодію учасників педагогічного процесу при вирішенні конкретних дидактичних завдань.

Виокремлені умови у психолого-педагогічних дослідженнях використовуються окремо або у взаємозв'язку. Згідно нашого предмета дослідження, ми будемо звертати увагу на виокремлення організаційно-педагогічних умов розвитку інформаційної культури майбутніх менеджерів в умовах інноваційної освітньої діяльності закладу вищої освіти. організаційно-педагогічні умови – це сукупність об'єктивних можливостей, які забезпечують успішну реалізацію поставлених задач

У контексті нашого дослідження *організаційно-педагогічні умови* – це ті обставини, які сприяють ефективному формуванню економічної компетентності майбутніх менеджерів освіти засобами ігрових форм.

О. Коломієць і О. Головата вважають, що інформаційна культура представляє собою нову ідеологію і світогляд, у контексті якого формується сукупність ідей і поглядів сучасної молоді, вона виступає ефективним фактором в освоєнні людиною сучасної реальності, оволодінні всім тим багатством, яке виробило людство, атрибутом особистісних проявів у різних способах комунікації. Критеріями інформаційної культури особистості слід вважати її вміння адекватно формулювати свої потреби в інформації, ефективно здійснювати пошук необхідної інформації, переробляти і створювати якісно нову інформацію [8].

Сучасна інформаційна культура характеризується збільшенням кількості інформації електронних взаємодій на годину на основі Інтернету та мультимедійних технологій. Питання доступності та втрати в інформаційному суспільстві поступово оновлюється. У першому випадку на проблеми впливають фактори, що залежать від простої наявності технічно непрямих носіїв даних та їх властивостей.

По-друге, люди покладаються на свої технічні та культурні можливості, сприяючи вибору найбільш підходящого методу зберігання та інтерпретації інформації з існуючих спектрів. Таке віртуальне спілкування суттєво змінює темп духовного та культурного життя суспільства і демонструє деякі зміни в

культурному світі людини. Тому програми з комп'ютерного перекладу, зокрема, допомагають подолати мовний бар'єр, комп'ютерні мультимедійні енциклопедії та розширення словника, відкриті нові методи обробки та аналіз, різноманітність інформаційних масивів.

Ми вважаємо, що процес генерування інформації та *формування інформаційної культури* здобувача освіти, зокрема майбутнього менеджера, є постійний та безперервний, що включає різні інформаційні культури, ресурси, доступні для підтримки загальної культури суспільства та його потенціалу, навчальна та соціокультурна установа закладу освіти.

Також, хочемо зазначити, що формування інформаційної культури тільки через вивчення інформатики виявляється недостатнім, оскільки обмежує цей процес технічними та програмними засобами інформатизації [8].

Формування інформаційної культури майбутніх менеджерів – це доволі складний процес, пов'язаний з вирішенням цілої низки завдань практичного характеру, зокрема таких, як розвиток уміння особистості осмислювати інформаційні потоки та здійснювати інформаційно-менеджерську діяльність, набуття специфічних умінь та навичок засвоєння методів аналітико-синтетичної переробки інформації та пошуково-дослідницької діяльності, набуття інформаційно-комунікативної компетентності тощо.

Для успішної реалізації цих завдань мають бути створені відповідні організаційно-педагогічні умови у закладі вищої освіти, зокрема:

- формування інноваційного освітнього середовища (використання цифрових платформ для навчання, доступ до електронних бібліотек, наукових баз даних і аналітичних інструментів, використання цифрових моделей навчання);
- формування інформаційної компетентності (розвиток навичок пошуку, аналізу та критичного оцінювання інформації, використання хмарних технологій для спільної роботи та управління проектами, навчання з кібербезпеки та етичного використання інформації);
- педагогічна підтримка науково-педагогічних працівників, яке реалізують освітні програми (ОП) 073 «Менеджмент» (індивідуальні та групові консультації для розвитку навичок інформаційного самоменеджменту, наставництво з боку досвідчених викладачів та бізнес-менторів);
- впровадження в освітній процес ЗВО проектної діяльності та кейс-методів (використання реальних бізнес-кейсів для навчання аналізу

інформації та прийняття рішень, організація командних проєктів із застосуванням цифрових технологій);

- інтеграція з практикою (співпраця з компаніями для проходження стажувань та практик, залучення практиків до викладання та обміну досвідом.

- розвиток soft skills (навчання комунікаційним навичкам у цифровому середовищі, розвиток креативності та критичного мислення).

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

Для реалізації мети дослідження використано комплекс таких методів, зокрема: аналіз наукової літератури, синтез та узагальнення практичного досвіду; термінологічний аналіз для визначення організаційно-педагогічних умов розвитку інформаційної культури майбутніх менеджерів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH RESULTS

Таким чином, відповідно до вище окреслено зазначимо, що сучасні тенденції розвитку економіки та суспільства зумовлюють необхідність модернізації підготовки майбутніх менеджерів у закладах вищої освіти. Ефективність цього процесу значною мірою залежить від створення сприятливих організаційно-педагогічних умов, що включають формування інноваційного освітнього середовища, розвиток інформаційної компетентності, педагогічну підтримку викладачів, впровадження проєктної діяльності та кейс-методів, інтеграцію з практикою, а також розвиток soft skills.

Обґрунтуємо детальніше кожен з умов та практичне її застосування у ЗВО.

Формування інноваційного освітнього середовища. На думку А. Гуржій, однією з ключових передумов якісної підготовки майбутніх менеджерів є створення інноваційного освітнього середовища, яке поєднує сучасні цифрові технології та інтерактивні методи навчання [17]. Використання цифрових платформ для навчання, таких як Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, сприяє організації дистанційного та змішаного навчання, а також підвищенню рівня самостійної роботи студентів. Доступ до електронних бібліотек, наукових баз даних (Scopus, Web of Science, SpringerLink) та аналітичних інструментів дозволяє здобувачам освіти здобувати актуальну інформацію та застосовувати її в освітньому процесі (Морзе, 2022). О. Кузьмінський у своїх дослідженнях вказує на те, що

цифрові моделі навчання, такі як адаптивне навчання, використання AR-технологій, забезпечують персоналізований підхід до навчання та сприяють глибшому засвоєнню матеріалу [9].

З метою реалізації даної умови у практичній компоненті виникає потреба у ефективному використанні в освітньому процесі цифрових платформ таких як Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams та ін., що дозволить забезпечити дистанційне та змішане навчання під час підготовки майбутніх менеджерів. Важливою компонентою також є доступ до електронних бібліотек, таких як Scopus, Web of Science, SpringerLink, що надають здобувачам освіти можливість працювати з найсучаснішими науковими джерелами. Впровадження цифрових моделей навчання, зокрема адаптивного навчання та використання AR-технологій, сприяє персоналізованому підходу до навчання та формуванню індивідуальної освітньої траєкторії у майбутніх менеджерів.

Формування інформаційної компетентності. На думку О. Овчарук, інформаційна компетентність є невід'ємною складовою професійної діяльності сучасного менеджера. Вона включає розвиток навичок пошуку, аналізу та критичного оцінювання інформації [10]. З цією метою в освітньому процесі слід використовувати хмарні технології (Google Drive, OneDrive, Dropbox), що забезпечить ефективну організацію спільної роботи та управління проектами.

О. Дубініна у своїх дослідженнях підкреслює, що сучасна інформаційна компетентність менеджера має не лише забезпечувати вміння працювати з цифровими ресурсами, а й формувати здатність до стратегічного використання інформаційних потоків у процесі прийняття управлінських рішень. Саме комплексний підхід до підготовки фахівців, що включає аналіз інформаційного середовища, формування навичок прогнозування та розробки інформаційних стратегій, є ключовим фактором ефективної професійної діяльності [6].

Педагогічна підтримка науково-педагогічних працівників. Погоджуючись з думкою багатьох українських науковців ми вважаємо, що якість підготовки майбутніх менеджерів залежить від рівня професійної компетентності викладачів, які реалізують освітню програму 073 «Менеджмент» [11]. У цьому контексті великої актуальності набуває педагогічна підтримка, яка включає проведення індивідуальних та групових консультацій, що сприяють розвитку навичок інформаційного самоменеджменту у науково-педагогічних працівниках (НПП). Наставництво з боку досвідчених викладачів та бізнес-менторів дозволить здобувачам освіти отримати практичні знання та адаптуватися до вимог

ринку праці. З цією метою НПП варто приймати участь у регулярних тренінгах з цифрової грамотності та сучасних методик викладання. Організація наставництва та обміну досвідом між викладачами та бізнес-експертами сприятиме інтеграції реальних бізнес-кейсів в освітній процес, що якісно вплине на практичну підготовку майбутніх спеціалістів за ОП 073 «Менеджмент». Також, доцільно впроваджувати систему індивідуальних і групових консультацій, спрямованих на розвиток інформаційного самоменеджменту у здобувачів освіти.

Впровадження в освітній процес проєктної діяльності та кейс-методів. Проєктне навчання та кейс-методи є ефективними педагогічними технологіями, що забезпечують інтеграцію теоретичних знань із практичним досвідом. Використання реальних бізнес-кейсів дозволить здобувачам освіти навчитися аналізувати інформацію, розробляти стратегії та приймати управлінські рішення в умовах невизначеності. Організація командних проєктів із застосуванням цифрових технологій сприятиме розвитку навичок командної роботи, управлінню ресурсами та ділової комунікації. Зауважимо, що організація командних проєктів із застосуванням цифрових технологій сприяє розвитку навичок співпраці та комунікації, так, наприклад, здобувачі освіти можуть працювати над реальними кейсами від компаній-партнерів ЗВО (баз практик), аналізуючи їхню ринкову стратегію та пропонуючи оптимізаційні рішення.

Інтеграція з практикою. Ефективна підготовка менеджерів неможлива без активної взаємодії ЗВО з бізнес-середовищем. Співпраця з компаніями партнерами ЗВО, які виступають базами практик сприяє організації стажувань, виробничих практик та реалізації дуальної освіти. На думку Г. Дмитренко, залучення практиків до викладання та обміну досвідом дозволяє майбутнім менеджером ознайомитися з реальними викликами та трендами сучасного менеджменту. Така взаємодія підвищує рівень конкурентоспроможності випускників та їх готовність до професійної діяльності. У практичному контексті, співпраця з бізнес-середовищем передбачає впровадження запрошення представників бізнесу до викладання та проведення відкритих лекцій, що у свою чергу якісно вплине на залученню здобувачів освіти до реальних управлінських процесів. Також, доцільно розширювати мережу баз практик, в тому числі і партнерських організацій з метою забезпечення більшої кількості можливостей проходження практики.

Розвиток soft skills. Як зазначає у своїх дослідженнях Лисенко, окрім фахових знань, майбутні менеджери мають володіти розвинутими soft skills, що включають комунікаційні навички, креативність, критичне

мислення та емоційний інтелект [12]. Формування soft skills у майбутніх менеджерів є важливим елементом їхньої професійної підготовки. Зокрема, розвиток комунікаційних навичок у цифровому середовищі може реалізовуватися через інтерактивні лекції, дебати, тренінги з публічних виступів та ділової комунікації. Доцільним є використання кейс-методів, рольових ігор та симуляційних бізнес-ігор, що моделюють реальні управлінські ситуації. Розвиток креативного мислення забезпечується застосуванням методик дизайн-мислення, проведенням мозкових штурмів та практичних завдань із нестандартними підходами до розв'язання управлінських проблем. Навчальні проєкти, які передбачають командну взаємодію та вирішення комплексних бізнес-завдань, сприяють розвитку навичок командної роботи, адаптивності та лідерства.

Для розвитку критичного мислення використовуються методи аналізу бізнес-кейсів, SWOT-аналізу, а також технології проблемно-орієнтованого навчання, які спонукають здобувачів освіти до самостійного пошуку рішень та аргументованого обґрунтування своїх позицій. Особливу увагу слід приділяти розвитку емоційного інтелекту через навчальні модулі з управління стресом, конфліктології та основ психології ділового спілкування. Таким чином, поєднання цих методів в освітньому процесі сприятиме підготовці конкурентоспроможних менеджерів, які здатні ефективно комунікувати, приймати рішення в умовах невизначеності та працювати у динамічно змінному бізнес-середовищі.

ВИСНОВКИ / CONCLUSIONS

Отже, створення організаційно-педагогічних умов для підготовки менеджерів у ЗВО передбачає комплексний підхід, що включає інноваційне освітнє середовище, формування інформаційної компетентності, педагогічну підтримку викладачів, впровадження проєктної діяльності, інтеграцію з практикою та розвиток soft skills. Реалізація зазначених умов сприятиме підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних адаптуватися до динамічних змін сучасного бізнес-середовища та ефективно здійснювати управлінську діяльність.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі / Prospects for further research in this direction. Перспективи подальших досліджень передбачають аналіз ефективності впроваджених освітніх технологій, оцінювання впливу цифрового освітнього середовища на якість підготовки менеджерів, а також дослідження можливостей адаптації міжнародного досвіду підготовки фахівців до умов національної вищої освіти.

Особливу увагу слід приділити розробленню методичних рекомендацій щодо підвищення рівня цифрової грамотності викладачів і студентів, а також вивченню ролі штучного інтелекту в управлінні освітніми процесами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES

- [1] Т. І. Бурлаєнко, *Методичні рекомендації для студентів, які вивчають курс «Основи педагогічної творчості і майстерності»*. Київ, Україна : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017.
- [2] В. Т. Бусел, Ред. *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Київ; Ірпінь, Україна : Перун, 2003.
- [3] О. В. Дубініна, Т. І. Бурлаєнко, «Педагогічні умови впровадження моделі Adventure Playground, як перспективної практики реалізації спеціалізованої освіти наукового спрямування», *Освіта та розвиток обдарованої особистості*, № 2(93), с. 5–10, 2024. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://otr.iod.gov.ua/images/pdf/2024/2/1.pdf> Дата звернення: Груд. 05, 2024.
- [4] О. Дубініна, «Психолого педагогічні умови, що сприяють формуванню у майбутніх автослюсарів професійної компетентності», *Теорія та методика управління освітою*, № 8, 2012. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://is.gd/IBZ6C8> Дата звернення: Груд. 05, 2024.
- [5] О. Дубініна, Т. Бурлаєнко, «Спадщина Марії Гжегожевської в моделях спеціалізованої освіти, як шлях до формування наукової компетентності здобувача освіти», *Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць. Серія «Педагогічні науки»*, вип. 26(55), с. 104–122, 2023. [https://doi.org/10.58442/2218-7650-2023-26\(55\)-104-122](https://doi.org/10.58442/2218-7650-2023-26(55)-104-122)
- [6] О. Дубініна, «Методичні підходи до професійної підготовки майбутніх менеджерів проектної діяльності в умовах діджиталізації», на *IV Міжнар. наук.-практ. конф. Розбудова внутрішніх систем забезпечення якості в закладах вищої освіти України: досягнення та проблеми – погляд ззовні та зсередини*. Київ : ВПЦ "Київський ун-т", 2024, с. 152–157.
- [7] *Енциклопедія освіти* / Нац. акад. пед. наук України; В. Г. Кремень, Ред. та ін.; 2-ге вид., допов. та перероб. Київ, Україна : Юрінком Інтер, 2021. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://is.gd/ZnIbqE> Дата звернення: Груд. 05, 2024.

- [8] О. Коломієць, та О. Головата, «Формування інформаційної культури майбутнього фахівця у контексті сучасних освітніх завдань», *Соціум. Документ. Комунікація. Серія: Історичні науки*, вип. 10, с. 310-333, 2020. [Електронний ресурс].
Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/colscart_2020_10_15 Дата звернення: Груд. 05, 2024.
- [9] *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики*; О. Овчарук, Ред. Київ, Україна : К. І. С., 2004.
- [10] *Освітній дискурс : зб. наук. праць*; О. П. Кивлюк, Ред. Київ, Україна : ТОВ «Науково-інформаційне агентство "Наука-технології-інформація"», вип. 38(11-12), 104 с., 2021.
- [11] *Позиціонування закладу освіти засобами новітніх технологій менеджменту, Всеукр. наук.-методологіч. семінар*. Київ-Бориспіль: ДЗВО «Ун-т менедж. освіти», 2021. [Електронний ресурс].
Доступно: <http://umo.edu.ua/materialikonferencij-nimp> Дата звернення: Груд. 05, 2024.
- [12] *Розвиток професійної культури майбутніх фахівців: виклики, досвід, стратегії, перспективи, V Всеукр. наук.-практ. конф.* Київ : Наукова столиця, 2022, 205 с. [Електронний ресурс].
Доступно: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734068/1/%D0%97%D0%B1%D0%86%D1%80%D0%BF%D1%96%D0%BD%D1%8C_2022.pdf
Дата звернення: Груд. 05, 2024.
- [13] Л. М. Скрипник, «Педагогічні умови організації інформаційно-консультативного середовища закладу освіти: інноваційні підходи та вектори розвитку», *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «педагогіка і психологія». Педагогічні науки*, № 2(24), с. 159–169, 2022. [Електронний ресурс].
Доступно: <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2022/2/18.pdf> Дата звернення: Груд. 05, 2024.
- [14] *Словник.ua*. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://is.gd/T35c05>
Дата звернення: Груд. 05, 2024.
- [15] *Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки*. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://is.gd/BjUn5B> Дата звернення: Груд. 05, 2024.

- [16] М. О. Топузов, «Проектування інформаційно-освітнього середовища навчальних закладів у сучасному суспільстві. Актуальні теорії – ефективна практика», *Український педагогічний журнал*, № 1, с. 26–36, 2017. [Електронний ресурс].
Доступно: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/514/444> Дата звернення: Груд. 05, 2024.
- [17] *Цифрові технології професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у воєнний та повоєнний час* / М. А. Пригодій, А. М. Гуржій, О. Д. Гуменний, І. І. Голуб, Т. Г. Пригалінська, А. М. Волошин. Київ, Україна : Ін-т проф. освіти НАПН України, 2023. [Електронний ресурс].
Доступно: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738690/1/Navch-metod-posybn-LENR.pdf> Дата звернення: Груд. 05, 2024.

Матеріал надійшов до редакції 09.03.2025 р.

ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL DEVELOPMENT CONDITIONS OF INFORMATION CULTURE OF FUTURE MANAGERS IN THE CONDITIONS OF INNOVATIVE EDUCATIONAL ACTIVITIES OF A HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION

Hlib Satsiuk,

PhD student (Educational, pedagogical sciences)

Department of Economy Entrepreneurship and

Management Educational and Scientific

Institute of Management and Psychology

SIHE «University of Educational Management».

Kyiv, Ukraine.

 <https://orcid.org/0009-0009-9244-5800>
glebsatsyuk@gmail.com

Abstract. The article deals with the organizational and pedagogical conditions for the development of information culture of future managers in the context of innovative educational activities of higher education institutions. The key factors in the formation of information competence, including the integration of digital technologies into the educational process, the use of electronic libraries, analytical tools, scientific databases and platforms for distance learning, are investigated. The organizational and pedagogical conditions that contribute to the effective assimilation of information by students, including the introduction of adaptive learning,

case study methods, project activities, and mentoring, are identified. It has been established that special attention should be paid to the use of cloud technologies in the educational activities of higher education institutions, the development of critical thinking skills, information security, and the ethical use of data in professional activities. The possibilities of partnership between higher education institutions and the business environment to improve the practical component of the educational process are considered. The advantages of dual education and the involvement of practitioners in teaching are analyzed in order to form a realistic vision of modern management in future managers. The role of the digital educational environment in the formation of competitive specialists who can effectively adapt to the challenges of digital transformation of the economy and society is investigated. The conclusion is made that it is necessary to improve the organizational and pedagogical conditions that ensure the development of the information culture of future managers and to develop comprehensive educational strategies for the integration of digital technologies into the process of training a new generation of specialists.

Keywords: information culture; manager; digital technologies; pedagogical conditions; professional training.

ПЕРЕКЛАД, ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ / TRANSLATED AND TRANSLITERATED

- [1] T. I. Burlaienko, *Metodychni rekomendatsii dlia studentiv, yaki vyvchaiut kurs «Osnovy pedahohichnoi tvorchosti i maisternosti»*. Kyiv, Ukraina : NPU im. M. P. Drahomanova, 2017. (in Ukrainian).
- [2] V. T. Busel, Red. *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy*. Kyiv; Irpin, Ukraina : Perun, 2003. (in Ukrainian).
- [3] O. V. Dubinina, T. I. Burlaienko, «Pedahohichni umovy vprovadzhennia modeli Adventure Playground, yak perspektyvnoi praktyky realizatsii spetsializovanoi osvity naukovooho spriamuvannia», *Osvita ta rozvytok obdarovanoi osobystosti*, № 2(93), s. 5–10, 2024. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://otr.iod.gov.ua/images/pdf/2024/2/1.pdf> Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).
- [4] O. Dubinina, «Psykhologo pedahohichni umovy, shcho spriyaiut formuvanniu u maibutnikh avtosliusariv profesiinoi kompetentnosti», *Teoriia ta metodyka upravlinnia osvitoiu*, № 8, 2012. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://is.gd/IBZ6C8> Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).

- [5] O. Dubinina, T. Burlaienko, «Spadshchyna Marii Hzhhezhhevskoi v modeliakh spetsializovanoi osvity, yak shliakh do formuvannia naukovoï kompetentnosti здобувача освіти», *Visnyk pisliadyploinoi osvity: zb. nauk. prats. Serii «Pedahohichni nauky»*, vyp. 26(55), s. 104–122, 2023. [https://doi.org/10.58442/2218-7650-2023-26\(55\)-104-122](https://doi.org/10.58442/2218-7650-2023-26(55)-104-122) (in Ukrainian).
- [6] O. Dubinina, «Metodychni pidkhody do profesiinoi pidhotovky maibutnikh menedzheriv proiektnoi diialnosti v umovakh didzhytalizatsii», na IV Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Rozbudova vnutrishnikh system zabezpechennia yakosti v zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy: dosiahnennia ta problemy – pohliad zzovni ta zseredyny. Kyiv: VPTs "Kyivskiy un-t", 2024, s. 152–157. (in Ukrainian).
- [7] *Entsyklopediia osvity / Nats. akad. ped. nauk Ukrainy*; V. H. Kremen, Red. ta in.; 2-he vyd., dopov. ta pererob. Kyiv, Ukraina: Yurinkom Inter, 2021. [Elektronnyi resurs].
Dostupno: <https://is.gd/ZnIbqE> Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).
- [8] O. Kolomiiets, ta O. Holovata, «Formuvannia informatsiinoi kultury maibutnoho fakhivtsia u konteksti suchasnykh osvitnikh zavdan», *Sotsium. Dokument. Komunikatsiia. Serii: Istorychni nauky*, vyp. 10, s. 310-333, 2020. [Elektronnyi resurs].
Dostupno: http://nbuv.gov.ua/UJRN/colscart_2020_10_15 Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).
- [9] *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasnii osviti: svitovy dosvid ta ukraïnski perspektyvy: Biblioteka z osvithoi polityky*; O. Ovcharuk, Red. Kyiv, Ukraina: K. I. S., 2004. (in Ukrainian).
- [10] *Osvitnii dyskurs: zb. nauk. prats*; O. P. Kyvliuk, Red. Kyiv, Ukraina: TOV «Naukovo-informatsiine ahentstvo “Nauka-tekhnohii-informatsiia”», vyp. 38(11-12), 104 s., 2021. (in Ukrainian).
- [11] *Pozytsionuvannia zakladu osvity zasobamy novitnikh tekhnolohii menedzhmentu, Vseukr. nauk.-metodolohich. seminar. Kyiv-Boryspil: DZVO «Un-t menedzh. osvity»*, 2021, 240 s. [Elektronnyi resurs].
Dostupno: <http://umo.edu.ua/materialikonferencij-nimp> Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).
- [12] *Rozvytok profesiinoi kultury maibutnikh fakhivtsiv: vyklyky, dosvid, stratehii, perspektyvy*, V Vseukr. nauk.-prakt. konf. Kyiv: Naukova stolytsia, 2022, 205 s. [Elektronnyi resurs].
Dostupno: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734068/1/%D0%97%D0%B1%D0%86%D1%80%D0%BF%D1%96%D0%BD%D1%8C_2022.pdf

- Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).
- [13] L. M. Skrypnyk, «Pedahohichni umovy orhanizatsii informatsiino-konsultatyvnoho seredovyscha zakladu osvity: innovatsiini pidkhody ta vektory rozvytku», Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriia «pedahohika i psykholohiia». Pedahohichni nauky, № 2(24), s. 159–169, 2022. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2022/2/18.pdf> Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).
- [14] Slovyk.ua. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://is.gd/T35c05> Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).
- [15] Stratehiiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022–2032 roky. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://is.gd/BjUn5B> Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).
- [16] M. O. Topuzov, «Proektuvannia informatsiino-osvitnoho seredovyscha navchalnykh zakladiv u suchasnomu suspilstvi. Aktualni teorii – efektyvna praktyka», Ukrainyskyi pedahohichnyi zhurnal, № 1, s. 26–36, 2017. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/514/444> Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).
- [17] Tsyfrovi tekhnolohii profesiinoi pidhotovky maibutnikh kvalifikovanykh robitnykiv u voiennyi ta povoiennnyi chas / M. A. Pryhodi, A. M. Hurzhii, O. D. Humennyi, I. I. Holub, T. H. Pryhalinska, A. M. Voloshyn. Kyiv, Ukraina : In-t prof. osvity NAPN Ukrainy, 2023. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738690/1/Navch-metod-posybn-LENR.pdf> Data zvernennia: Hrud. 05, 2024. (in Ukrainian).

Reviewed April 20, 2025
Published May 22, 2025

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

© Hlib Satsiuk, 2025